

Biojet för flyget (SOU 2019:11)

Sammanfattning

- SKL anser att det finns ett behov av styrmedel för att skapa förutsättningar för att minska flygets klimatpåverkan. Det är dock viktigt att olika styrmedel ses som en del av en helhet och inte som separata delar.
- SKL stödjer utredningens förslag om införande av reduktionsplikt, reduktionsnivåer, överlåtelse av utsläppsminskning, reduktionspliktsavgift samt tidpunkter för införande och lagändring. SKL anser dock att det behöver genomföras en halvtidsöversyn av genomförandet för att ge möjlighet till förändringar och i den översynen även ta sikte på perspektivet 2045.
- SKL ställer sig även bakom förslaget om en utredning kring utökad nattågstrafik som komplement till flygresor.
- SKL anser att staten måste ta ett mer aktivt ansvar för att skapa förutsättningar för att få igång en inhemsk storskalig produktion av biodrivmedel och skapa förutsättningar för ny teknologi som även inkluderar möjligheter till utveckling av elektrifierat flyg.
- SKL anser att staten bör upphandla mängden fossilfritt bränsle som krävs för den offentliga sektorns flygresor, detta för att skapa en ökad efterfrågan och få till en ökad produktion. Förutom detta anser SKL att staten inom trafikpliktsupphandling för flyg behöver ställa krav på vilka flygplanstyper som används.
- SKL anser att staten måste ha en löpande tillsyn av genomförandet av reduktionsplikten och i de fall införandet får ekonomiska konsekvenser för de regionala flygplatserna måste staten ta ett ökat ekonomiskt ansvar för dessa. De regionala flygplatserna är mer känsliga för krympande passagerarutveckling och förändringar kan få stora konsekvenser för tillgängligheten i Sverige.

Sveriges Kommuner och Landstings synpunkter

Behov av styrmedel

Flygets utsläpp bör omfattas av tydliga politiska mål för att leda både politik och näringsliv i riktning mot ett fossilfritt flyg till 2045. Det måste till en samhällsomvandling mot minskade och effektivare transporter, att använda den mest effektiva transportkedjan samt att göra fordon mer energieffektiva. Ett införande av styrmedel för ökad användning av biodrivmedel kommer vara en av pusselbitarna för att nå minskad klimatpåverkan, men flertalet andra åtgärder kommer behöva genomföras. För att lyckas behöver styrmedel ses som delar av en helhet och inte som ett enskilda förslag.

Införande av reduktionsplikt för flyg

Utredningen har tagit fram ett förslag för hur ett införande av reduktionsplikt ska kunna genomföras. Det är viktigt att flygsektorn påbörjar arbetet mot att ställa om mot fossilfrihet. Det är även viktigt att Sverige inte riskerar driva upp priset eller skapa en högre efterfrågan på biojet än marknaden klarar av att leverera, genom en för hög takt på inblandningsgraden. Därför instämmer SKL i utredningen förslag om ett succesivt införande av reduktionsplikt, reduktionsnivåer, överlåtelse av utsläppsminskning, reduktionspliktsavgift samt tidpunkter för införande och lagändring.

Statens ansvar för stöd till teknisk utveckling

Staten har sedan tidigare uppdragit till Energimyndigheten att finansiera projekt som kan leda till en utveckling av Svenskt biobränsle, vilket är positivt. Men staten bör ta ett ännu större ansvar för att främja en ökad inhemsk produktion och ge förutsättningar för anläggningar med ny teknologi, som inte bara bygger på befintlig industristruktur av massabruk med integrerad produktion. Det är viktigt att hitta ny teknik med lägre produktionskostnader. De nya produktionsanläggningarna kommer bli dyra och det finns därför behov av stöd för att få igång konkurrenskraftiga nya produktionsteknologier.

Förutom biodrivmedel så pågår även en utveckling av elektrifierat flyg för att på sikt till viss del kunna övergå till elektrifierade flygplan i linjetrafik. När detta kan komma att ske är dock idag osäkert då området fortfarande är på ett forsknings- och utvecklingsstadium. SKL tror att förutom att satsa på stöd till utveckling av biobränsle så skulle det vara viktigt att staten även ser över möjligheterna till att stödja teknisk utveckling av elektrifierade flygplan då dessa ytterligare kan skapa förutsättningar för hållbart resande.

Åtgärder för att skapa hållbarhet genom upphandling

Sverige har en god tillgång till biomassa för produktion av biobränslen. Idag saknas en storskalig produktion av biobränslen vilket leder till svårigheter att köpa biobränsle då det inte tillverkas tillräckligt för en ökad efterfrågan. Kammarkollegiet har tidigare föreslagit att biobränsle motsvarande offentlig sektors resande skulle kunna upphandlas och detta kan leda till att en ökad efterfrågan och även en förutsättning för ökad produktion. SKL anser därför att staten bör se över möjligheten att för sin egen verksamhets flygningar upphandla biojet.

Utredaren har lyft fram att krav på inblandning av biodrivmedel för den upphandlade flygtrafiken inom trafikplikten inte är möjlig eller åtminstone tveksamt. SKL har inte gjort någon egen bedömning men anser att staten i upphandling av trafikplikt åtminstone borde ställa högre krav på att de mest miljöeffektiva flygplanen används i trafikeringen. Idag väljer Trafikverket vid upphandling av flygtrafikering det lägsta priset och detta riskerar innebära att den miljötekniska lösningen inte är den bästa eller att teknikutvecklingen inte drivs framåt.

Ekonomiska förutsättningar för införande av reduktionsplikt

Staten behöver ge tydliga styrmedel för att minska flygets klimatpåverkan, men det är samtidigt viktigt att detta sker utan att det hämmar tillgängligheten. Det är därför viktigt att staten har uppsikt över vilka konsekvenser reduktionsplikt kan få utifrån ett eventuellt minskat antal passagerare på de regionala flygplatserna. SKL anser att staten måste säkerställa och ta ett ökat ekonomiskt ansvar för de regionala flygplatserna om införandet av reduktionsplikt får negativa konsekvenser. Detta är speciellt viktigt i områden där alternativa transporter som ger rimliga restider saknas.

Sveriges Kommuner och Landsting

Anders Knape
Ordförande

Sverigedemokraterna lämnar särskilt yttrande enligt bilaga.

Styrelsen Sveriges Kommuner och
Landsting
2019-09-20

Särskilt yttrande från Sverigedemokraterna, Styrelsen 2019-09-20

Biojet för flyget (SOU 2019:11)

Sverige är ett stort glesbefolkat land där flyget fyller en helt avgörande funktion i det moderna samhället. Vi ser positivt på ett införande av reduktionsplikt men eftersom det är kostnadsdrivande anser vi att flygskatten då samtidigt ska avskaffas.

Michael Rosenberg

Martin Kirchberg